

בהמה המקשה פרק רביעי חולין

עז.

עין משפט
נר מצוה

[illegible]

תורה אור השלם

- ו. וְכָל בְּהֵמָה מִפְּרֶסֶת
פְּרָסָה וְשִׁשְׁעַת שָׁסַע שְׁתֵּי
פְּרָסוֹת מַעֲלֵת גֵּרָה
בְּבֵהֶמָּה אֹתָהּ תֹאכְלוּ:
דְּבָרִים יָד ו

שיטה מקובצת

יד ע"א ד"ה רב אשי:

רבינו גרשום

יֵשׁ לְקִישׁ וְאִיסוֹר
וְאִדְוִייתָא. אִיסוֹר טַרְפָּה:
הָאִמְרָא רַבִּי
בְּוִתְהֵי דִרְשׁ לְקִישׁ בְּנִי
תַּלְתָּ כְּלוּמַר וְתוּ לֹא:
שְׂאֵנִי אִדְוִי בִּיה ר'
וְחִנָּן לְגַבִּיה דִּרְשׁ לְקִישׁ
כְּלוּמַר כְּמָה דְּחִזְוִין אִנִּי
כְּעוֹר הָרֹאשׁ שֶׁל עֵגֶל הָרֶךְ
לְהַקְטִירוֹ עָלָיו הַקְטִירוֹ
חִזְוִין שֶׁפְּסוּל חֲזִיבִי
לְעִלּוֹ כִּרְתּוֹ וְאִיִּי וְיִחְנָן לֹא
תִּקְנִיטֵנִי שֶׁבִּלְשׁוֹן יְחִיד אִנִּי
שׁוֹנֶה אוֹתוֹ מִשּׁוֹם אֲלִיעֹר

[illegible][illegible]

נמי גידין שסופן להקשות וכן צפרק
כ"ד זולין (פסחים פד.) דפרין מההיא
ד' יוחנן דאמר עור הראש של עגל
הך אין ממנא טומאת אוכלין אההיא
דגידין שסופן להקשות מ"ש פריך
וצירושלמי אההיא דאראש של עגל
הך ר' יוחנן לא שנו אלא לטומאה
אכל ללקות לא ור"ל אמר משנה
שלמה היא זו בין לטומאה ובין ללקות
ומסיק הסם מיהאף שיטתיה דר"ל
תמן לא עבד לה צער גבי גידין
שסופן להקשות דאמר אין נמנין וכן
עבד ליה צער א"ר בון טעמא דריש
לקיש ואלכו את הבשר צער ולא גידין
משמע לפי הירושלמי צבכל מקום אויל
צתה לשטת בר מנבי פסח דחבי
קרא: **ברשון** יחיד ב'. היה
שונה במשנה דברי ר"ש ולא כמו שפי'
ביוטרכס משום דלמאי כיחידה
דצפרק החולין (יבמות דף מז:) (פ' פריך
והא א"ר יוחנן הלכה כסתם משנה
אע"ג דלמאי כר' יהודה וא"ת וממאי
דמההיא דלפסח דהך ציה ודלמא
מההיא דלקמן דהך ציה ו"ל
דמסתמא דהך ציה לגבי חצריה:
נתמסמם מהו. הא דלמר צאלו
טרפות (עגל ג.)
נתמסמם הצער רואין אותו כאלו
הוא אינו היינו כגון צריאה ובגידין
שהטרפות תלוי בהן צאל הכא
שהטרפות תלוי בעצם אע"ג:
הצער שמא עדיין מגין:

דקנה משבא וידיה. בקוונטרס
גרס דדלית ור"ח ור"ח
גרסי ברי"ט פ"י ריריט למה שלו שאז
מדבק צו העור ומעלה צו ארובה:
עור ששלקו מממא מומאא אובאין.
ור"ח א"כ יאכל עור צפסא
דהא תנן (פסחים דף 77.) כל הנאכל
בשור גדול בשלקא נאכל צלי בגדי
הכך וי"ל דבעינן שיהא נאכל בשלקא
שלא ע"י הדמא:

צנצלה

עור חמור ששלקו מהו למאי אי לטומאת אוכלין תנינא

אמר ר' יוחנן עור הרי הוא כבשר אלמא ניטל שליש התחתון ונשאר ידיו. שהחזיק העור בשלו כלומר התם לאו בניטל הבשר מתחתיו גרסו מנשר סמוך לארכובה שאין שם אלא עור והעור דבוק יפה ורוב הקיפו מכוסיה מהו. מי אמרינן כיון דנקדר צעגול שבו הוא מוילא דם מתחבר הבשר ונמשך זה אלא זה ומעלה ארכוה וכן הוא דקנה גרמא ידיה. שאנו רואים שהעצם מחזיק בשלו כציבות **ב' נפש היפה.** שאין דעתו קלה בה מחמת מיאוס: **האכלנה.** ולא **טמאה.** דלא חשיבה אוכל: **ולא טומאת נבלות.** אם מתה הבהמה: מחשבה משויא ליה אוכל: **אכל לא טומאת נבלות.** דלאו בשר הוא פורתא וליכא למימר כל מיחוי הולד היה שם שמה בזהו מקנת וולד **בהמה: המצברת.** זהו פטר רחם שלה: **ישליכה לנצים.** היא דלמא נקבה הוה כדלקמן בגמרא [ע"ז:] **ובמוקדשין.** כגון בהמת ציין וזכר ציין נקבה דנפיק מבהמת הקדש קדיש: **צפרשא דרבים.** שלא תפיל עוד: **דרכי האמורי.** יחוש וכתב (שמות כג) ולא דאסורה דשמא יא הולד והרי הוא כילוד ושליא בתריה אולא רב לחותך מן הטחול ומן הכליות כדאמר לעיל בפירקין (דף סט.): **אי לעומתא אוכלין.** אם נעשה אוכל לטמא טומאת אוכלין: **לעומתא**

נמנין עליהם. דאפי' לא נמנה אדם עם החבורה אלא לאכול מהן יצא ידי חובת פסח. אלמא בשר נינהו: ר"ל פליג עליה בפסחים (דף ע"ד). ואמר אין נמנין והבא לאכשורי טרפה קאמי ואיסקורא דאורייתא היא ואת אמרת כו' ואמאי אישטיק והאמר רבא.

ציצמות בהחולץ הלכתא כריש לקיש
בהאי תלת וכו' לא קני פירות והחולץ
למעוברת ומתנה בזמנא כולן בהחולץ
אלמלא בזה גידין הרכין הלכתא כר'
יוחנן דאע"ג דסופן להקשות הרי הן
עשוי כבשר^א שאני הלא נדבר דין
ר' יוחנן. מגידין הרכין ואמר כל
מידי דסופן להקשות בטר סוף אוליין
דמעיקרא הוה סמין ר' יוחנן אהא
דקמן בהעור והרעוב (קמן קכג). עור
הראש של עגל הרך הו' כבשר
לנומאת אולכין ונבלות ואע"ג דסופן
להקשות ודבר זיה ואוקמה להאי
בימיחידא: דאמר ליה ר' יוחנן לריש
לקיש בהעור והרעוב דקצעי מיניה
עור הראש של עגל הרך מהו שיטמא
ואמר ליה אינו מטמא הוציל וסופו
להקשות ואמר ליה הרי שנינו ואלו
שעורותיהן בשרן עור הראש של
עגל הרך ואמר ליה אל תקטניני זה
שכלהן יחד איני שווה אותה כלומר
ימיחידא היא ולא סבירא לן כוותיה:

מסורת הש"ס

- (א) לַעֲלֵי מִטָּה וְסֵם נִמְקָם,
(ב) יִצְחָק לְרֵחַלְהָ (ג) דָּבָר
קִבְּצָהּ בְּיָמֶיהָ (ד) לִקְחָן
נִמְקָבָה: וְנִפְקָחִים פֶּה. עַם גִּסְלִי
(ה) לִקְחָן קִלְדָּה (ו) עַם
פִּרְשֵׁי יִצְמוּת קִבְּבָה. דִּרְה
לְנִתְחָלָה: (ז) וַיִּנְמָוּת קִבְּבָה. לַעֲלֵי
(ח) עֲלֵי מִטָּה (ט) לַעֲלֵי
גִּסְלִי (י) עַם דִּרְשֵׁי סֵם,
(יא) הַעֲרִיר קִדְדִּיר (יב)
עֲרִירָה. קִדְדִּיר. עֲרִירָה
(יג) יִצְמוּת עַרְהָ. (יד) לַעֲלֵי
סֵם. בְּצִקָּה יִלְאָה. (טו) עַרְהָ
מוֹסָה לַעֲלֵי סֵם. וְמוֹסָה בְּצִקָּה
יִלְאָה. דִּרְשֵׁי כִסְמִין. (טז) בְּצִקָּה
יִלְאָה. עֲרִירָה. יִנְמָוּת
לַעֲלֵי מִטָּה. (יז) עַרְהָ בְּשִׁין מוֹסָה
עַרְהָ עֲבִירָה עֲרִירָה. (יח)

גליון הש"ס

תוס' ד"ה בלשון כו' וי"ל
דמסתמא וכו'. עיין מנחות
דף ז ע"ב תוס' ד"ה ומי.
וע' ב"ב דף קלו ע"א
ולע"ג:

הגהות הב"ח

(א) גמ' ניקב מהו בסדק
מהו נקלף מהו ניטל
שליש:

מוסף רש"י

לחכמים הנאכפים לרגל: **א"ר**
אדא בר מנשה. לבעל הבהמה: **רבא**
בריה דרב יוסף בר חמא. הוא **רבא**
 בר פלוגתא דארי: **דחייא בר כהנייה**.
 לב פתוח לב בסבדא: **מדוי נשבר**
העלם אלף לחוד סנן. צריימא דלעיל
 מה לי נפל מנייה מה לי אחיה הואיל
 ועור ובשר חופין את רובו כשרה:
מחלקט מהו. בשר הנותר לנסות
 הרוב אינו יחד אלא כאן מעט וכאן
 מעט כפיצו העלם ואט תלרפיה הרי
 רוב הקיפו נכסה: **מתירוסא מהו**
 שהיה הצמר מרודד וקלוש וחופה את
 רוב העלם: **קורפסא**. בשר הנשאר
 לבקוי נרקב: **קודמא**. נטולו צבצקן
 כקדירת ארובה: **איבעיא להו** שמיני
 אותו בשר החופה נקב קטן בלא
 חסרון: **מהו**. מי הוי ריעותא או לא:
נסדק. בצבצר הנותר לבקוי מהו:
נקלף. מעל העלם אותו בשר החופה
 ואינו צבצקן בעלם מהו. **א"ל** קלף
 בלא חסרון הצבצר כשר: **מינו שליש**
הפחוסו. של עובי הבשר סמוך לעלם

הרי שני שלישי עומדים בראש העור ושני שלישי עומדים כל שכן ד והעור עומד בראש קאמר אלא כגון בעצם ועומקו: נקוד. השבר בכפין אינו מעלה ארוכה או לא אמרין: מ דרך הרופאים: מורף זכר. עושה ח הקדירה מידבק העצם לבשר וסימן אמרין כבר מן היה היא שבם היא חישב עליה. לארכליה. מטמאה עומאחא אלא כשאר אוכל בעלמא הוא: אסורה יא ראש הולד והרי הוא כילוד: אלא בה קדושה דלע"ג דלין שלא בלא שלמים שהפילה עליה: מקבר. דכיון מקום שהדרכים מתפרשים לשנים תעשה כמעשהים: גב' למא לי קר ולא שריחא שחטה: אסמכתא בעלמא עור חמור. שהוא קשה ומאוס:

גרידא: דלמא שני התם דקניא משכא לבשר ידיה כלומר שצור דבוק לבשר אבל האי שני ממסרטו סביבו בעצם: והוא דקנה גרמא ידיה מה דאמרינן מסרטו בעצם כלומר שיהא דבוק במרוץ מזורף וזיף מנקבו אלא מסרטו בעצם: אבל לא טומאת נבלות דאינה מטמאה במשא: